

Vänersborgs kommun

Missiv

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

2013 -06- 12

Dnr:

2013/242

Revisorerna

2013-05-23

Till:

Kommunstyrelsen, övriga nämnder
och kommunfullmäktige

Granskning av kommunens arbete med intern kontroll

PwC har på vårt uppdrag genomfört en granskning av ändamålsenligheten i kommunens arbete med intern kontroll. Vi bedömer att rutinerna och ändamålsenligheten i nämndernas arbete med intern kontroll för år 2012 i allt väsentligt fungerar väl. Under året har berörda nämnder och förvaltningar redovisat förslag till åtgärder för att stärka den interna kontrollen.

Vi stödjer kommunens strävan att utveckla den interna kontrollen att också innefattar verksamhetsmässiga granskningar. Det är också positivt att metod för risk- och väsentlighetsanalys anges i de interna kontrollplanerna och att uppföljning av tidigare års granskning genomförs löpande varje år.

Men vi revisorer finner det mycket anmärkningsvärt att kommunstyrelsen bara hanterar nämndernas rapporter över utförd intern kontroll som ett informationsärende och utan ett beslut och ett ställningstagande från kommunstyrelsens sida. Det finns inte heller någon information i årsredovisning om kommunens arbete med intern kontroll.

Rapporten överlämnas för kännedom och beaktande i enlighet med de av kommunfullmäktige antagna rutinerna för rapportering. Vi önskar svar från kommunstyrelsen senast 2013-09-30.

För kommunens revisorer

Benny Jonasson
Ordförande

Thomas Boström
Vice ordförande

Intern kontroll 2012
Kommunstyrelsen och nämnderna

Vänersborg

Revisionsrapport

Maj 2013

Henrik Bergh

Håkan Olsson

Innehåll

Uppdrag och genomförande.....	3
Sammanfattning	3
Granskningsiakttagelser.....	4
Synpunkter i revisionsskrivelse 2012-03-22	4
Kommunstyrelsen utvärdering av kommunens samlade system för intern kontroll	4
Vår kommentar:	5
Tillämpning av regler i reglementet för intern kontroll.	5
Vår kommentar	5
Intern kontroll av verksamhets mål.....	5
Vår kommentar	6
Risk- och väsentlighetsanalys	6
Vår kommentar	6
Kommungemensamma kontrollmål år 2012	7
Vår kommentar	7
Förvaltningsspecifika kontrollmål för år 2012	7
Nämndernas planer och redogörelser för intern kontroll för år 2012	8
Vår kommentar:	8
Granskningsbilaga	9

Uppdrag och genomförande

Vi har på uppdrag av revisorerna i Vänersborgs kommun granskat ändamålsenligheten i nämndernas arbete med intern kontroll för år 2012. Analysen har skett genom granskning av nämndernas interna kontrollplaner samt förvaltningarnas rapportering av det interna kontrollarbetet till respektive nämnd och kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Av det av kommunfullmäktige 2011-11-23 § 147 antagna reglementet för intern kontroll stadgas att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att se till att det finns ett samlat system för intern kontroll i kommunen.

Här framgår också att kommunstyrelsen, med utgångspunkt från nämndernas rapporter, ska föreslå förbättringar och förändringar i kommuns samlade system för intern kontroll.

Mot bakgrund av vad som stadgas i det interna kontrollreglementet om kommunstyrelsens övergripande ansvar för den interna kontrollen så finner det *mycket anmärkningsvärt* att kommunstyrelsen fortfarande hanterar nämndernas rapporter över utförd intern kontroll bara som *ett informationsärendet och utan ett beslut och ett ställningstagande från kommunstyrelsens sida.*

I kommunens årsredovisning som antas av kommunstyrelsen finns inte heller någon information och särskilt avsnitt om kommunens arbete med intern kontroll.

I övrigt bedömer vi att rutinerna och ändamålsenligheten i nämndernas arbete med intern kontroll för år 2012 i allt väsentligt fungerar väl och berörda nämnder och förvaltningar har redovisat flera förslag till åtgärder för att stärka den interna kontrollen.

Vi stödjer kommunens strävan att utveckla den interna kontrollen att också innefattar verksamhetsmässiga granskningar. Det är också positivt att metod för risk- och väsentlighetsanalys anges i de interna kontrollplanerna och att uppföljning av tidigare års granskning genomförs löpande varje år.

Vi vill efter genomförd granskning av nämndernas granskning av den interna kontrollen år 2012 framföra följande synpunkt:

- Ekonomikontoret skall årligen sammanställa och analysera resultatet av den interna kontrollen inom nämnder och styrelser under till kommunstyrelsen. Utifrån detta underlag skall kommunstyrelsen sedan besluta om att uppdra till nämnderna att genomföra de förbättringar och förändringar som krävs i kommunens samlade system för intern kontroll.
- I kommunens årsredovisning bör också redovisas ett avsnitt om kommunens arbete med den interna kontrollen

Granskningsiakttagelser

Synpunkter i revisionskrivelse 2012-03-22

Kommunrevisionen har 2012-03-22 upprättat en revisionskrivelse med tillhörande revisionsrapport gällande granskning av nämndernas rutiner för intern kontroll år 2011. Denna skrivelse har sedan överlämnats till kommunstyrelsen och övriga nämnder samt kommunfullmäktige för kännedom och beaktande i enlighet med de av kommunfullmäktige antagna rutinerna för rapportering.

I revisionskrivelsen framfördes synpunkter inom följande områden:

- Ekonomikontoret bör sammanställa och analysera resultatet av den interna kontrollen i kommunen och redovisa resultatet för kommunstyrelsen som ett särskilt ärende (och inte bara som ett anmälningsärende).
- I nämndernas interna kontrollplaner bör alltid anges vad som utgör de för kommunens styrelser och nämnder föreslagna gemensamma kontrollmomenten. I de fall denna gemensamma granskning inte kommer att utföras så bör nämnden motivera detta.
- Det är positivt att socialnämnden valt att göra stickprovskontroller av ekonomiskt bistånd. Men vi ställer oss frågande till att Socialnämnden inte har granskat bidrag till föreningar, vilket var ett kommungemensamt kontrollområde.

I kommunstyrelsens yttrande 2012-05-02 framgår att samtliga nämndernas rapporter över utförd intern kontroll har anmälts till kommunstyrelsen sammanträde 2012-02-29 i syfte att ge en mer samlad bild av den interna kontrollen i kommun men kommer i likhet med tidigare år inte att ytterligare utvärderat nämndernas arbete med den interna kontrollen.

Vid årets granskning framgår att alla nämnder i sina kontrollplaner för år 2012 angivit (och också antagit) samtliga de föreslagna kommungemensamma kontrollmomenten.

Socialnämndens har i sitt svar 2012-06-28 inte särskilt kommenterat kommunrevisionens synpunkter mer än att man kommer att vidta åtgärder för att ytterligare förbättra arbetet med intern kontroll. Däremot kan noteras att socialnämnden i sin interna kontrollplan för år 2012 nu som en särskild nämndspecifik granskning tagit med kontroll av bidrag till föreningar och stiftelser.

Kommunstyrelsen utvärdering av kommunens samlade system för intern kontroll

I det av kommunfullmäktige 2011-11-23 § 147 antagna reglementet för intern kontroll stadgas att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att se till att det finns ett samlat system för intern kontroll i kommunen. Här framgår också att kommunstyrelsen, med utgångspunkt från nämndernas rapporter, ska föreslå förbättringar och förändringar i kommuns samlade system för intern kontroll.

Kommunrevisionen har under flera år pekat på att kommunstyrelsen i ett särskilt beslut skall ta ställning till nämndernas rapporter över utförd intern kontroll.

Kommunstyrelsen har under år 2012 i likhet med tidigare år inte aktivt utvärderat kommunens samlade system för intern kontroll utan man har istället bara passivt och utan särskilt beslut tagit emot information om nämndernas rapportering över det interna kontrollarbetet.

I kommunens årsredovisning som antas av kommunstyrelsen finns inte heller någon information om kommunens arbete med intern kontroll.

Vår kommentar:

Vi anser i likhet med föregående år att ekonomikontoret årligen skall sammanställa och analysera resultatet av den interna kontrollen inom nämnder och styrelser för kommunstyrelsen. Denna redovisning skall sedan utgöra underlag för kommunstyrelsens beslut om att förslå förändringar och förbättringar av kommunens samlade system för intern kontroll.

I kommunens årsredovisning bör redovisas ett avsnitt om kommunens arbete med den interna kontrollen.

Tillämpning av regler i reglementet för intern kontroll.

I reglementet för intern kontroll anges bland annat att det i kontrollplanerna skall framgå:

- vilka rutiner som granskas
- vilka kontrollmoment som skall utföras
- vem som är ansvarig för granskningen
- när granskningen skall rapporteras till nämnden
- information om riskbedömningen

Resultatet över utförd intern kontroll skall också meddelas kommunrevisionen.

Vår kommentar

Socialnämnden har i likhet med föregående år inte angivit vem som kommer att utföra den interna kontrollen. På byggnadsnämndens protokoll över utförd intern kontroll finns inte kommunrevisionen med på sändlistan utan här anges bara kommunstyrelsen och ekonomikontoret.

Intern kontroll av verksamhets mål

I ekonomikontorets missiv till nytt reglemente för intern kontroll som antogs av kommunfullmäktige 2011-11-23 så framhålls att utveckling och omfattning av intern kontroll har gått från att i huvudsak omfatta administrativa rutiner till att nu även omfatta övergripande system för styrning av verksamheten mot fastställda mål.

När nämnderna antog internkontrollplan för år 2011 så ingick i de flesta fall verksamhetsmässiga granskningar och under år 2012 så har det nu genomförts en uppföljning av de synpunkter och förslag till åtgärder som tidigare redovisats.

Kommunstyrelsens rapporterade vid sin redovisning över 2011 års interna kontroll följande synpunkter avseende granskning av verksamhetsmål:

- Det IT stöd som används för målstyrningsprocessen är verksamhetssystemet Stratsys. Med det arbetssätt som tillämpades så användes Stratsys för rapportering av utfall snarare än ett verktyg för att underlätta arbetet med olika aktiviteter och som ett arbetsstöd i målstyrningsprocessen.
- Målstyrningsprocessen upplevdes som något oklar. Gränsdragningen mellan det politiska ansvarsområdet och förvaltningens ansvarsområde upplevs som otydligt. För att öka den strukturella kunskapen om målstyrningsprocessen föreslogs att dokumentationen förbättras.

Kommunstyrelsens har i sin redovisning över 2012 års interna kontroll redovisat följande synpunkter vid sin uppföljning av 2011 års granskning av verksamhetsmål:

- Vid 2012 års granskning och uppföljning kunde konstateras att en översyn av vision och mål har påbörjats från politiken. Under år 2012 har en tjänstemannagrupp tillsatts som arbetar med att förbättra IT stödet för målstyrningsprocessen. Detta arbete bör sammantaget ge goda möjligheter till förbättringar.

Vår kommentar

Vi ser det som positivt att kommunen utvecklar prövning av den interna kontrollen att nu också innefatta verksamhetsmässiga granskningar.

Risk- och väsentlighetsanalys

I kommunen finns en informell arbetsgrupp som bildats av ekonomer från respektive förvaltning/nämnd där man tar upp och diskuterar frågor som bland annat rör den interna kontrollen. Arbetsgruppen leds av den person som ekonomikontoret utsett att ansvara för att organisera arbetet med kommunens interna kontroll.

De kammungemensamma kontrollmålen för år 2011 utgick ifrån en riskanalys som baserades på kommunens totala resultaträkning och utifrån den har sedan de bakomliggande rutinerna värderats ur risk och väsentlighetsperspektiv.

De kammungemensamma kontrollmålen för år 2012 baseras på intervjuer med budgetansvariga på kommunstyrelsen som har identifierat och riskbedömt ansvarsområdets väsentliga processer. At man valt denna riskanalysmetod år 2012 för de gemensamma kontrollmålen förklaras med att kommunstyrelseförvaltningens processer ofta berör övriga förvaltningar.

Vår kommentar

Vi har inte särskilt analyserat kvalitén på tillämpad metod för risk och väsentlighetsanalys men det är positivt att vald metod för risk och väsentlighetsanalys redovisas i den interna kontrollplanen.

Kommungemensamma kontroll mål år 2012

Kommunens internkontrollgrupp har utifrån ovanstående risk och väsentlighetsanalys enats om att föreslå nämnderna att genomföra följande kommungemensamma granskningar under år 2012.

- Uppföljning av tidsregistrering i lönesystemet
- Nyanmälan och avslut av anställning samt förändring av längre tjänstledighet
- Diarieföring av frånvaro
- Självdeklaration avseende attest och upphandlingsregler
- Uppföljning av 2011 års granskning

Vi har i föregående års revisionsrapport pekat på att det i respektive nämnds kontrollplan alltid bör anges vad som utgör de kommungemensamma kontrollmålen samt att om någon sådan granskning inte kommer att utföras så bör nämnden motivera detta.

Vår kommentar

Samtliga nämnder följer nu de synpunkter som vi framfört på detta område även om samhällsbyggnadsnämnden av misstag angivit att uppföljning av 2011 års granskning är en nämndspecifik granskning.

Förvaltningsspecifika kontroll mål för år 2012

Vi har nedan sammanställt och förtecknat de förvaltningsvisa kontrollmål som respektive nämnd i särskilt beslut fastställt skall ingå i de interna kontrollplanerna för år 2012.

Kommunstyrelsen

- Systemadministration av ekonomisystemet
- Avyttring och hantering av utbytta datorer

Barn- och Ungdomsnämnden

- Timlön
- Dagbarnvårdare

Byggnadsnämnden

- Granskning av fakturor avseende egna kostnader i tjänsten

Gymnasienämnden

- Inga ytterligare granskningsområden

Kulturnämnden

- Inga ytterligare granskningsområden

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden

- Korrekt märkta kosttillskott

Socialnämnden

- Stickprovskontroll av ekonomiskt bistånd

- Ersättning till privata utförare
- Granskning av bidrag till föreningar och stiftelser

Nämndernas planer och redogörelser för intern kontroll för år 2012

Samtliga nämnder har i särskilt beslut fastställt interna kontrollplaner och lämnat redogörelse över utförd intern kontroll år 2012 och dessa har också för kännedom översänts till kommunstyrelsen och kommunrevisionen. Nämndernas har under år 2012 fastställt de interna kontrollplaner och redovisat rapportering över utförd intern kontroll har skett vid följande tidpunkter:

Nämnd	Intern kontrollplan	Redogörelse
Kommunstyrelsen	2012-05-12	2013-02-26
Barn- och ungdomsnämnden	2012-06-11	2012-12-11
Byggnadsnämnden	2012-06-19	2012-12-11
Gymnasienämnden	2012-05-15	2012-12-11
Kulturnämnden	2012-05-21	2012-11-05
Samhällsbyggnadsnämnden	2012-06-18	2012-12-13
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	2012-05-07	2012-12-10
Socialnämnden	2012-06-25	2012-01-31

Vi har i särskild bilaga till kommunens revisorer översiktligt sammanställt nämndernas rapportering av den interna kontrollen för år 2012.

Vid har vid denna genomgång noterat att det kan finnas behov en kommungemensam uppfattning och som ett exempel på detta vill vi lyfta fram följande. Socialnämnden pekar på att det råder oklarhet kring om det också krävs en förvaltningsvis dokumentation över tillämpade lönerutiner eller om det räcker med den dokumentation som lönekontoret upprättat. För miljö- och hälsoskyddsnämnden anges det att det vore lämpligt att det antas en anvisning för diarieföring. Huruvida miljö- och hälsoskyddsnämnden för egen del faktiskt har bedömt detta som ett formellt krav enligt gällande regler framstår med anledning av ordvalet som oklart. Enligt ansvarig handläggare för den interna kontrollrapporten så grundar sig ordvalet om lämpligt på en revisionsrapport där dessa frågor har berörts.

Vår kommentar:

Vi bedömer vi att rutinerna och ändamålsenligheten i nämndernas arbete med intern kontroll för år 2012 i allt väsentligt fungerar väl och berörda nämnder och förvaltningar har redovisat flera förslag till åtgärder för att stärka den interna kontrollen.

Den interna kontrollgruppen diskuterar alla åtgärdsförslag innan de redovisas till berörda nämnder i syfte att försöka erhålla en kommungemensam ståndpunkt men vi vill betona att det är kommunstyrelsen som har tillsynsansvaret för att den interna kontrollen i kommunen tillämpas enligt de lagar, regler samt anvisningar som gäller för Vänersborgs kommun

2013-05-13

Henrik Bergh

Håkan Olsson